

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Verslag van de vergadering van Commissiewerkgroep Landbouwcontaminanten

Regulier Overleg Warenwet

Datum : 20 december 2016
Commissie : Dhr. Verstraete (DG SANTÉ)
: Dhr. Stroka (JRC)
: Dhr. Gilson (DG SANTÉ)

EFSA : Mw. Baert
: Dhr. Gomez Ruiz

Ned. Delegatie : Mw. Viloría (VWS)

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515XP Den Haag
(Hoftoren)

T 070 340 79 11
F 070 340 55 54
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
xxxxxxx
xxx@minvws.nl
T 070 340 7127
www.row.minvws.nl
Via deze website kunt u zich
aanmelden voor de gratis
ROW-nieuwsbrief.

Ons kenmerk
VGP/

Bijlagen

Uw brief

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Samenvatting

EFSA presenteert haar rapporten over erucazuur, PA's en Alternaria-toxines en ook haar survey over tropaanalkaloiden.

Het voorstel voor ML's voor HCN in abrikozenpitten wordt besproken. Verder worden er diverse agendapunten behandeld over mycotoxinen (ergot sclerotia, pinda's uit de VS, aanpassing van de gids voor de controle van mycotoxinen ...). Ten slotte wordt ook informatie gedeeld over recent gepubliceerde regelgeving en over de stand van zaken van diverse verzoeken aan EFSA.

1 EFSA scientific opinion on erucic acid in feed and food

Presentatie van EFSA over haar recent aangenomen opinie over erucazuur in voedsel en diervoeders. Het is de eerste risicobeoordeling van erucazuur in voedsel. Aanleiding is de behoefte aan actualisatie van de huidige ML's gebaseerd op actuele data en op risico's voor de gezondheid. EFSA heeft een TDI van 7 mg/kg lg per dag afgeleid gebaseerd op een NOAEL van 0,7 g/kg lg per dag. EFSA geeft aan dat er een mogelijk risico voor jongeren met een hogere blootstelling (95^e percentiel) aan erucazuur. EFSA adviseert meer data te genereren over verwerkte producten en producten van dierlijke oorsprong. Ook is er behoefte aan toxicologische informatie over de effecten van het pure erucazuur om deze van de effecten van andere vetzuren waarmee samen in de huidige beschikbare toxicologische studies is getest te kunnen onderscheiden.

Op een vraag van een lidstaat geeft EFSA aan dat het feit dat informatie ontbreekt over de ernst van de effecten, heeft geleid tot de keuze van een NOAEL- in plaats van een BMD-benadering, die normaliter de voorkeur heeft van EFSA.

Een lidstaat vraagt zich af of er behoefte is om de blootstelling bij kinderen te verlagen. EFSA antwoordt dat er op basis van de toxdata eerder sprake zal zijn van een overschatting in de risicobeoordeling. Een andere lidstaat verwijst naar de herhaalde consumptie van hetzelfde product bij kinderen, zeker babyvoeding. Dit zou sowieso een verlaging van de huidige ML's rechtvaardigen.

Een lidstaat vraagt of mosterdolie in de blootstelling is meegenomen. EFSA bevestigt dat mosterd wel is meegenomen maar mosterdolie niet.

Een lidstaat vraagt naar de gehalten in vis in de EFSA-opinie, EFSA beantwoordt dat die data afkomstig is van vis in blik en dat de gehalten afkomstig zijn van de olie en niet van de vis zelf.

De Commissie geeft aan dat het, ondanks het feit dat er geen acuut risico is, duidelijk is dat de huidige ML's niet meer voldoende beschermend zijn en dat de ML's daarom geactualiseerd moeten worden. Hierbij moeten verschillende aspecten worden meegenomen: hoe zullen de ML's worden uitgedrukt (op totaal gewicht of op vetbasis), hoe moet worden omgegaan met de uitzondering voor mosterd en op mosterd gebaseerde producten, hoeveel lager kunnen de ML's zijn.

Een lidstaat vraagt naar de mogelijkheid van een consumptieadvies op EU-niveau voor mosterd dat immers het grootste probleem blijft. Dit is volgens de Commissie niet de juiste weg voor regulering, op lidstaatniveau kan zo'n consumptieadvies wel altijd.

Een lidstaat wijst op het blijvende gebruik van mosterdolie tijdens het koken bij bepaalde populatiegroepen, ondanks dat deze mosterd nooit aan de ML kan voldoen. Om dit te voorkomen zet de FBO een waarschuwing op de verpakking van mosterdolie: 'alleen voor uitwendig gebruik', maar er wordt daarmee toch gebakken (zelfs door bekende koks) vanwege de smaak en het aroma.

De Commissie zal een opzet voor een discussie voorbereiden voor de volgende Agricont, waarin de verschillende hierboven genoemde aspecten zullen worden meegenomen.

2 EFSA report on the occurrence of pyrrolizidine alkaloids in honey, tea, herbal infusions and food supplements

EFSA presenteert haar rapport. Thee en kruidenthee dragen het meeste bij aan de blootstelling gebaseerd op de consumptiedata, ook honing en voedings-supplementen op basis van pollen en bepaalde plantenextracten dragen bij de chronische blootstelling. Acute blootstelling is geen probleem. EFSA past in de berekening een conversiefactor van 75 procent toe voor de overdracht van de gehalten in droge thee naar de vloeibare thee. Dit moet ook meegenomen worden in de analyse en heeft invloed op de LOQ. Dit is een punt van aandacht als er ML's komen.

De Commissie heeft een verklaring van EFSA gevraagd over de betekenis van de blootstelling voor de gezondheid, waarmee gekeken zal worden of erbehoefte is aan het opstellen van ML's.

Er zijn nog punten om te bediscussieren, bijvoorbeeld het aantal PA's om te reguleren, het gebruik of niet van *marker substances* en de gehalten per productgroep. De Commissie is zich ervan bewust dat de ML's haalbaar moeten zijn, in het geval van de thee is misschien gebruik van GMP mogelijk, maar voor honing is dat anders. Een lidstaat geeft aan dat honing van later in het jaar meer PA's schijnt te bevatten. Al deze aspecten moeten gezamenlijk worden overwogen met het EFSA-statement dat naar verwachting in mei 2017 zal verschijnen.

3 EFSA report on the occurrence of Alternaria toxins (AT's) in feed and food

EFSA presenteert haar rapport. Van de vier toxinen geeft TeA de hoogste blootstelling, met peuters en jonge kinderen als categorieën met de hoogste blootstelling. EFSA geeft aan dat TeA vooral voorkomt bij granen en kindervoeding op basis van graan, waarin andere granen zoals sorgum of millet zijn gebruikt. Verder zijn AT's ook in vruchten, tomaten en noten aanwezig.

Ten aanzien van de gevoeligheid van de analysemethode gaf EFSA aan dat het moeilijk is om lager te gaan in de LOQ. JRC vult aan dat hier gaat over een grote groep van diverse componenten die onderling vrij sterk verschillen.

De Commissie concludeert dat dit rapport de EFSA-opinie uit 2011 bevestigt. Er is dus geen update van de EFSA-opinie nodig. De keuze van EFSA in 2011 voor TTC vanwege te weinig toxdata blijft overeind. De Commissie vraagt actief aan de

lidstaat om eventueel aanwezige toxdata in de lidstaat in te sturen want een overschrijding van de TTC is niet voldoende basis om AT's te reguleren.

4 Survey on the presence of tropane alkaloids in food (Survey funded by EFSA)

EFSA presenteert het rapport van de uitbestede opdracht om de aanwezigheid van TA's in een brede range aan producten te laten meten. Het rapport laat zien dat behalve atropine en scopolamine (waarvoor ML's gelden en een Aanbeveling voor monitoring is vastgesteld) ook andere TA's te vinden zijn, zoals calystegine in aardappel en aubergine. De maximale concentraties van andere TA's dan atropine /scopolamine geven voor sommige producten veel hogere getallen dan wat nu is gereguleerd. Dit vraagt naar een oordeel van het Contam panel van EFSA, met concrete vragen over de toxiciteit van de overige TA's ten opzichte van atropine /scopolamine. EFSA is hiermee eens, echter dit kan niet meer gebeuren voor de werkgroep in januari, er zal dus verderop in het jaar worden. De centrale vraag is of er andere TA's en/of andere voedselcategorieën toegevoegd moeten worden aan de bestaande MLs.

Een lidstaat vraagt naar de criteria voor de analysemethode, JRC geeft aan dat met de PT-test de haalbaarheid van de methode is gecheckt maar dat dat nog geen "certificering" betekent. De Commissie erkent dat de criteria nog moeten worden opgenomen in Verordening 401/2006.

5 Draft Commission Regulation on draft Commission Regulation amending Regulation(EC) 1881/2006 as regards maximum levels of hydrocyanic acid in certain raw apricot kernels. – Final technical discussion

De Cie licht haar voorstel voor ML's voor *unprocessed whole, ground, milled, cracked, chopped* abrikozenpitten toe. Deze zijn bestemd voor producten die als zodanig rechtstreeks aan de consument worden aangeboden. Er is een overweging toegevoegd over de vraag aan EFSA over de toepassing van de ARfd voor andere producten die cyanogene glycosiden bevatten. De ML van 20 mg/kg geldt voor '*Hydrocyanic acid, including hydrocyanic acid bound in cyanogenic glycosides*'. De FBO die het product op de markt brengt, moet kunnen laten zien dat het product voldoet aan de ML. Het voorstel is nu in de interservice-consultatie bij de Commissie.

Een lidstaat vraagt zich af of deze natuurlijke componenten wel onder de definitie van contaminant vallen. De Commissie gaat niet op deze discussie in; toen erucazuur werd toegevoegd aan Verordening 1881/2006 werd geconcludeerd dat deze natuurlijke toxinen onder de definitie van contaminanten vallen. Waarschijnlijk zal het voorstel voor stemming in de Scopaff van 8 februari a.s. komen.

6 Working document providing guidance for the control of the presence of ergot sclerotia by microscopic examination

De Commissie geeft aan dat de controles in voedsel niet nieuw zijn en dat er al diverse referentiedocumenten bestaan. De methode van IAG schijnt het meest geschikt te zijn en de beschrijving van de methode is eenvoudig. Mogelijke ML's in granen en op granen gebaseerde producten is denkbaar, maar het verder ontwikkelen van geschikte analysemethoden heeft nu prioriteit. EFSA is gevraagd naar een actualisering van de blootstellingsschatting op basis van de occurrence data. Dit wordt in mei 2017 in het CONTAM-panel besproken. De lidstaten wordt verzocht hun data in te sturen, bijvoorbeeld metingen met en zonder sclerotia.

7 Update as regards findings of aflatoxins in peanuts originating from the US

De Commissie licht toe dat er een moeilijke situatie is ontstaan sinds de gereduceerde controlefrequentie van toepassing is, omdat er tegelijkertijd veel notificaties van "non compliance" zijn. Hoewel de HFAA (vm. FVO) in september 2017 een inspectie in de VS gaat uitvoeren, vindt de Commissie de tussenliggende periode te lang om geen maatregelen te nemen, aangezien duidelijk is dat er nu, drie maanden na de waarschuwing van 1 september jl., nog steeds niet aan de voorschriften wordt voldaan.

Een lidstaat stelt voor om het aan Verordening 669/2009 toe te voegen maar de Commissie voelt meer voor een toevoeging in Verordening 884/2014, om praktische redenen (meer capaciteit bij de Commissie, maar ook omdat het net zo snel kan gaan want het systeem is al voorbereid met certificaat en alles). De Commissie zal daarnaast de pinda's uit de VS uit Verordening 2015/949 halen.

8 Recast of Regulation (EC) 1881/2006: final discussions on possible remaining technical issues related to provisions on agricultural contaminants

Het document was de dag van tevoren gereed na de laatste interne discussies; de Commissie vond het niet opportuun om het document alsnog naar de groep te sturen. Dat zal in de loop van de laatste week van december gebeuren. Het is de bedoeling om het document te bespreken in de volgende Agricont (voorlopig gepland op 6 februari a.s.) en erover te stemmen in de Scopaff van 8 februari a.s.

9 WVTTK

• 9a OTA

Naar aanleiding van de verhoging van het aantal RASFF-meldingen over OTA (in 2016 meer dan 68 notificaties van 'non compliance') is er behoefte om even stil te staan bij een mogelijke uitbreiding van de producten met ML's voor OTA. Het opstellen van striktere ML's is volgens de Commissie niet aan de orde.

Op basis van de RASFF-meldingen springen er een paar producten uit zoals gedroogde vijgen, noten en pompoenzaden. Voor sommige van deze producten hebben sommige lidstaten (zoals Duitsland en Nederland) nationale ML's.

Een lidstaat vraagt zich af of er informatie is over mogelijke veranderingen in landbouwpraktijken die een verhoging van de OTA-gehalten kan verklaren.

Een lidstaat meldt dat er bij hen ook een nationale ML bestaat voor varkensvlees, wellicht handig om die ook mee te nemen in de overweging voor uitbreiding van de productcategorieën.

• 9b Overzicht verzoeken aan EFSA

De Commissie geeft een overzicht van de lopende verzoeken aan EFSA:

- glyco-alkaloiden (n.a.v. additief-aanvraag),
- opiumalkaloiden (anders dan morfine),
- quinolizidine-alkaloiden (n.a.v. lupine),
- T2/HT2 (opvolging Aanbeveling door *exposure assessment*).

De Commissie licht toe dat er een ander verzoek aan EFSA gedaan is, afkomstig uit de Santé unit verantwoordelijk voor het RASFF-systeem. EFSA is gevraagd om een methodologie te ontwikkelen voor een risicogebaseerde indeling van RASFF-notificaties over chemische contaminanten. De technische hulp van EFSA is gevraagd om een instrument op te zetten dat vergelijkbaar is met het PRIMO-model dat voor pesticiden al bestaat.

De Commissie erkent dat dit een andere type vraag is dan wat normaal aan EFSA gesteld wordt; deze is ook nog vrij uitgebreid. Een aantal lidstaten vragen naar voorzichtigheid bij deze ontwikkeling en hebben twijfels over de rol van EFSA die hierdoor kan gaan verschuiven richting risicomanagement. EFSA geeft aan dat dat niet de bedoeling is; haar rol zal zich beperken tot het opstellen van het gevraagde instrument dat vervolgens gebruikt kan worden voor risicomanagement-maatregelen. Dit traject wordt breed opgepakt bij EFSA, de afdeling 'emerging risks' heeft de leiding en de afdelingen 'datamanagement' en 'chemische contaminanten' worden ook betrokken.

- **9c Aanpassing 884**

De Commissie informeert de lidstaten over twee recent gepubliceerde aanpassingen van Verordeningen 669/2009 en 884/2014, te weten twee uitvoeringsverordeningen van de Commissie: 2016/2107 en 2016/2106.

- **9d Aanbeveling THC**

De Commissie informeert over de recente publicatie van aanbeveling 2016/2115 op 1 december jl. om de aanwezigheid van Δ^9 -tetrahydrocannabinol (Δ^9 -THC) in levensmiddelen van dierlijke oorsprong te monitoren.

- **9e Guidance doc identification criteria mycotoxins**

Dit is een erg technisch document dat opgesteld is door RIKILT en waarover consensus werd bereikt in het EURL-overleg. Methoden gebaseerd op UV-detectie zijn eruit gehaald, behalve voor Patuline en DON (daarvoor zijn er nu nog geen andere gevalideerde methoden).

De Commissie zal het document binnenkort publiceren. Ook de Scopaff Diervoeders wordt hierover geïnformeerd.

Verder heeft een medewerker van Unit F (de voormalige FVO) een presentatie gegeven over de inspectieplanning voor contaminanten in 2017 en 2018.

Tenslotte: op de vraag van een lidstaat over de stand van zaken bij de risicobeoordeling van de EFSA van **citrinine** geeft EFSA aan dat het eindrapport in februari 2017 gepubliceerd zal worden. De focus ligt op granen en graanproducten en *red yeast rice*.

Den Haag, 21 december 2016